

Ugovor o pridruživanju EU

Tom Keighley PhD, FRCN

Kada je Srbija započela sa pridruživanjem EU?

- Solun 2003, Samit Evropskog Saveta
- Pregovori o **Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju** **lansirani** 2005
- Obnovljeni 2007
- Finalizirani 2008
- Stoga, prva stvar je –potreba da se postigne sporazum u EU da je Srbija potencijalni partner za pregovore

Implementacija Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju

- 2010 započet proces ratifikacije
- 2011 (januar) Srbija završava upitnik Evropske Komisije
- 2011 (oktobar) postignut Status zemlje kandidata
- 2013 (septembar) stupanje na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju.
- Dakle, šta je postignuto?

Kriterijumi Kopenhagena (1993)

- Da Srbija poseduje: -
- Stabilne institucije koje garantuju demokratiju, vladavinu prava, ljudska prava i poštovanje i zaštitu manjina;
- Funkcionalnu tržišnu ekonomiju i kapacitet kako bi se nosila sa konkurencijom i tržišnim snagama u EU;
- Sposobnost da se preuzmu i efikasno sprovedu obaveze članstva, uključujući poštovanje ciljeva političke, ekonomske i monetarne unije.

Principi Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju

- Ugovorni odnosi;
- Trgovinski odnosi;
- Finansijska pomoć;
- Regionalna saradnja i dobri susedski odnosi.

Dva ključna koraka

- 2013 (decembar) Evropski savet usvojio pregovarački okvir sa Srbijom
- 2014 (januar) Održana 1. EU-Srbija međuvladina konferencija
- Izveštaj o napretku dostupan na: -
- http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2014/20140108-serbia-progress-report_en.pdf

Šta se događa sledeće?

- **Skrining** – Komisija vrši detaljan pregled, zajedno sa zemljom kandidatom, svakog polja politike (poglavlja), kako bi utvrdila koliko dobro je zemlja pripremljena. Rezultati su po poglavljima prezentovani zemljama članicama od strane Komisije u vidu skrining izveštaja. Zaključak ovog izveštaja je preporuka Komisije za otvaranjem direktnih pregovora ili zahtevanjem određenih uslova – **otvaranjem benčmarka** (direktiva) – koje prvo treba primeniti.
- **Pregovaračke pozicije** – pre nego što pregovori mogu početi, zemlja kandidat mora da podnese svoju poziciju i EU mora da usvoji zajednički stav. Za većinu poglavlja EU će postaviti standarde koje treba zemlja kandidat da ispuni pre nego pregovori u oblasti politike mogu biti zatvoreni.

Konačni koraci

- **Zatvaranje poglavlja** Nema zatvaranja svakog pojedinačnog poglavlja sve dok svaka vlada EU ne bude bila zadovoljna progresom kandidata u određenom polju politike, kako je analizirala Komisija. A ceo proces pregovora može jedino biti završen kada se svako poglavlje definitivno zatvori.
- **Sporazum o pristupanju** Ovo je dokument koji cementira članstvo zemlje u EU. Sadrži detaljne uslove članstva, sva prelazna rešenja i rokove, kao i detalje o finansijskim aranžmanima i sve zaštitne klauzule.
- Nije konačan i obavezujući sve dok:
  - Ne osvaja **podršku** Saveta EU, Komisije i Evropskog Parlamenta
  - Nije **potpisan** od strane zemlje kandidata i predstavnika svih postojećih zemalja EU
  - Nije **ratifikovan** od strane države kandidata i svake pojedinačne zemlje EU, u skladu sa njihovim ustavnim pravilima (parlamentarni izbori, referendum, itd.).
- **Zemlja pristupnica** Međutim, kada je potpisan sporazum kandidat postaje **zemlja pristupnica**. To znači da se očekuje da postane punopravna članica EU o datumu predviđenom u sporazumu, pod uslovom da je sporazum ratifikovan.